

PROTOCOL PER AL TRASTORN DE L'APRENTATGE NO VERBAL (TANV)

DEPARTAMENT CLÍNIC INFANTO-JUVENIL

1ª VISITA i 2ª VISITA (recomanable amb Pare i Mare o tutors)

1ª Entrevista estàndard: motiu de consulta i història completa.

Entrevista diagnòstica per al TANV i altres trastorns que es sospitin.

Expectatives dels pares/tutors envers la consulta.

Possible col·laboració del nen/jove.

Explicació als pares del procés diagnòstic.

Entrega a pares de qüestionaris d'avaluació per a pares i escola.

3ª VISITA (amb nen o jove)

Establiment de vincle i empatia.

Valoració del grau de consciència respecte al problema.

Exploració de la motivació i culpabilització.

Descripció de les conductes problema, inici, durada i evolució.

Cognicions, Emocions i sentiments propis, respecte d'ell, dels fets i dels pares.

Avaluació de la possible existència d'altres trastorns.

Entrevista diagnòstica per al TANV.

Establiment de compromís de col·laboració i equip entre terapeuta i nen/jove.

Explicació del procés diagnòstic i terapèutic.

Observació directa i registrada del comportament a la consulta.

Recollida de qüestionaris dels pares i de l'escola.

4ª VISITA (amb Pare i Mare o tutors)

(Entre la 2^a i 3ª visita es corregeixen els qüestionaris i mitjançant entrevista telefònica amb l'escola es confirma el trastorn, segons criteris DSM-IV)

Visita de devolució: explicació del diagnòstic i dels resultats de l'avaluació.

Explicació àmplia del procés d'intervenció recomanat: assessorament a pares, assessorament i seguiment del comportament i rendiment a l'escola (amb tutor, psicòleg i/o psicopedagog) i intervenció psicopedagògica.

Establiment de compromís i col·laboració durant el tractament.

Dubtes i preguntes.

EXPLORACIÓ

Qüestionaris pares. Entrega en la 1ª visita:

- BASC-P (Sistema d'avaluació de la conducta de nens i adolescents)
- FES (Escala de Clima Familiar de Moos)
- CPRS-48 (per nois entre 3-17anys. Conners,1995)
- SNAP-IV (Escala d'avaluació per el Dèficit d'Atenció amb Hiperactivitat)

Qüestionaris Escola: (Per respondre el tutor/a)

Entrega a la 1ª visita amb una carta sol·licitant i agraint la seva col·laboració.

- BASC-T (Sistema d'avaluació de la conducta de nens i adolescents)
- CTRS-28 (per nois entre 3-17anys. Conners,1995)
- SNAP-IV (Escala d'avaluació per el Dèficit d'Atenció amb Hiperactivitat)

Qüestionaris Nen/Adolescent:

- BASC-S (Sistema d'avaluació de la conducta de nens i adolescents)

INTERVENCIÓ TERAPÈUTICA

A. **ASSESSORAMENT A PARES** (en grup o individual)

B. **ASSESSORAMENT EN PAUTES A L'ÀMBIT ESCOLAR** (tutor/a, i altres persones significatives - monitor pati, monitor menjador, altres professors...)

C. **ENTRENAMENT EN HABILITATS SOCIALS I EN RESOLUCIÓ DE PROBLEMES**

D. **INTERVENCIÓ PSICOPEDAGÒGICA** (Reeducació Domiciliària)

E. **TRACTAMENT FARMACOLÒGIC** si fos necessari per trastorns comòrbids i/o altres símptomes com dèficit d'atenció, depressió, ansietat. (Derivació a psiquiatria)

La **intervenció** té en compte:

- Una combinació entre canvi d'estratègies conductuals i desenvolupament de pautes educatives.

- Entrenar les dificultats específiques que conformen el trastorn.
- Augmentar i millorar el llenguatge i la comunicació.
- Educació en la socialització i resolució de problemes.
- Desenvolupament de la comunicació social.

OBJECTIUS

Els objectius de la intervenció psicològica i psicoeducativa són:

- Aprendre habilitats visoperceptives i motrius.
- Entrenar dificultats acadèmiques.
- Ensenyar rutines i activitats.
- Reconeixement d'emocions.
- Respondre adequadament a emocions i a sentiments.
- Treballar la reciprocitat i la empatia.
- Facilitar les interaccions recíproques.

Trastorns comòrbids i diagnòstic diferencial del TANV

Trastorn	Definició del trastorn	Síntomes comuns amb el TANV
Trastorn del desenvolupament de la coordinació	Marcada alteració en el desenvolupament de la coordinació motriu que interfereix significativament en l'aprenentatge escolar o el funcionament diari	- Malaptesa motriu
Trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat	Comporta un dèficit d'atenció que genera dificultats en l'aprenentatge. Pot anar acompanyat d'hiperactivitat e impulsivitat	- Peculiaritats del llenguatge - Comunicació verbal i no verbal pobre - Mancança d'atenció - Problemes amb l'aprenentatge escolar
Trastorn específic del llenguatge	Dèficits en els aspectes formals del llenguatge.	- Comprensió verbal pobre - Comprensió lectora pobre
Trastorn semàntic-pragmàtic	Dèficits en la comprensió i l'ús social del llenguatge que s'acompanya de problemes	- Comprensió verbal pobre - Comprensió lectora

	en la relació social	pobre - Dificultats en l'ús social del llenguatge
Síndrome d'Asperger	Alteració qualitativa en la interacció social amb patrons de comportaments, interessos i activitats amb tendència a la repetició, restricció i estereotipats.	- Malaptesa motriu - Coordinació motora pobre - Dificultat per comprendre expressions facials - Dificultat per comprendre gestos i tons de veu

DEPARTAMENT NEUROPSICOLÒGIC

La integració d'un treball multidisciplinari per la identificació i diagnòstic de TANV fa necessari la utilització d'una varietat de mesures neuropsicològiques, intel·lectuals, conductuals i informació de rendiment acadèmic.

El baix rendiment escolar en els nens amb TANV s'expliquen per alteracions visoespials i visomotores, dificultats en la grafia, problemes de comprensió lectora i dels aspectes pragmàtics del llenguatge, dificultats per organitzar la informació, problemes de raonament numèric i aritmètic i atenció i memòria visuals; a més de alteracions que incideixen en diferents àrees del desenvolupament, com ara, la social i l'emocional.

És per això necessari realitzar una exploració neuropsicològica per poder ajudar al diagnòstic diferencial, conèixer els seus dèficits cognitius i/o conductuals el mateix temps d'oferir un potencial terapèutica i un benefici educatiu pels nens /adolescents que pateixin aquest tipus de trastorn.

L'exploració neuropsicològica dels TANV compren les següents àrees i probes:

Nivell cognitiu i general

- Escala de Intel·ligència de Wechsler (WISC-IV). Valoració de cada un dels subtests específics.

Memòria

- Figura de Rei

Funcions visoperceptives i visoconstructives

- Figura de Rei

Atenció

- Toulouse-Pieron
- Stroop
- Figura de Rei

Aprenentatges escolars

- Talec o Tale, Prolec o Prolec-se, Proesc.
- Càlcul. Canals.
- Valoració de l'evolució dels aprenentatges.

Departament de Psicologia Infanto-Juvenil de PSICOAT

Cristina Tortajada. Psicòloga col. COPC 11.512

Laura Aso. Psicòloga col. COPC 16.433

Paola Punsoda. Psicòloga col. COPC 18.570